

Toetsingsadvies over het milieu-effectrapport
Baggerberging Utrecht

13 februari 1997

579-94

ISBN 90-421-0167-9
Utrecht, Commissie voor de milieu-effectrapportage.

commissie voor de milieu-effectrapportage

Gedeputeerde Staten van Utrecht
Postbus 80300
3508 TH UTRECHT

uw kenmerk
96440863

uw brief
d.d. 17 september 1996

ons kenmerk
U97-97/Sf/bh/579-93

onderwerp
Toetsingsadvies over het MER Baggerber-
ging Utrecht

doorkiesnr.
(030) 234 76 38

Utrecht,
13 februari 1997

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieu-effectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een toetsingsadvies uit te brengen over het milieu-effectrapport (MER) Baggerberging Utrecht. Overeenkomstig artikel 7.26 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

Op uw verzoek is het uitbrengen van het toetsingsadvies aangehouden in afwachting van aanvullende informatie. Deze informatie is op 4 februari 1997 door de Commissie ontvangen. De aard en inhoud van de aanvullende informatie is zodanig dat de Commissie van mening blijft, zoals aangegeven op pagina 2 van het toetsingsadvies, dat het MER samen met deze informatie onvoldoende informatie geeft om te kunnen beoordelen of al de 10 locaties daadwerkelijk geschikt zijn voor het storten van baggerspecie.

Uit de aanvullende informatie heeft de Commissie afgeleid, dat het de bedoeling is in het Baggerbergingsplan een aantal aanvullende beoordelingscriteria op te nemen voor de bepaling van het in principe geschikt zijn van een locatie voor het storten van baggerspecie. Een consequentie van de toepassing van deze criteria kan volgens de aanvullende informatie zijn, dat enkele van de 10 locaties als minder geschikt zullen afvallen. In dit verband worden met name de locaties Schalkwijk, Achterdijk-Zuid en Oud-Kolland als mogelijkheden aangegeven.

Gezien de globale aard van het beoogde besluit op korte termijn (het baggerbergingsplan) adviseert de Commissie van verdere aanvulling van het MER af te zien en de resultaten van de voorliggende m.e.r. en de opmerkingen uit het toetsingsadvies weer te betrekken bij een te zijner tijd (met m.e.r.) te nemen locatiebesluit, alsmede bij m.e.r. voor een concreet initiatief op uitvoeringsniveau.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de besluitvorming. Zij zal gaarne vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen.

ir. P. van Duursen
voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Baggerberging Utrecht

Toetsingsadvies over het milieu-effectrapport Baggerberging Utrecht

Advies op grond van artikel 7.26 van de Wet milieubeheer over het milieu-effectrapport Baggerberging Utrecht,

uitgebracht aan Gedeputeerde Staten van Utrecht door de Commissie voor de milieu-effectrapportage; namens deze,

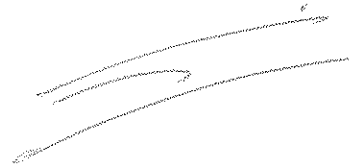
de werkgroep m.e.r. Baggerberging Utrecht

de secretaris

ir. R.I. Seijffers

de voorzitter

ir. P. van Duursen

Utrecht, 13 februari 1997

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
1. Inleiding	1
2. Oordeel over het MER	2
2.1 Algemeen	2
2.2 Toelichting	3
3. Overige opmerkingen over het MER	6
3.1 Ten behoeve van de besluitvorming	6
3.2 Ten behoeve van MER op uitvoeringsniveau	9

Bijlagen

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 17 september 1996, waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen
- 1a. Brief van het bevoegd gezag d.d. 9 december 1996 over aanhouden advies tot aanvullende informatie op het MER
2. Kennisgeving in Staatscourant nr. 186 d.d. 26 september 1996
3. Projectgegevens
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen

I. INLEIDING

De provincie Utrecht, Rijkswaterstaat directie Utrecht en de Stichtse Waterschapsbond hebben als initiatiefnemers een milieu-effectrapport (MER) opgesteld ten behoeve van besluitvorming over de locatiekeuze van stortplaatsen voor baggerspecie in deze provincie. Het MER dient ter onderbouwing van het (ontwerp-) Baggerbergingsplan provincie Utrecht 1997-2001.

Per brief van 17 september 1996 is de Commissie voor de milieu-effectrapportage (m.e.r.) door Gedeputeerde Staten van Utrecht als bevoegd gezag verzocht om advies uit te brengen over de inhoud van het MER. Het MER is van 30 september tot 28 oktober 1996 ter inzage gelegd. Openbare (hoor)zittingen zijn gehouden op 16 en 17 oktober 1996 in respectievelijk Amersfoort/Hoogland en Houten.

Dit advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r., verder te noemen de Commissie¹].

De Commissie heeft beoordeeld of het MER voldoende informatie bevat om het milieubelang een volwaardige plaats te geven in de besluitvorming over de locatiekeuze en daarbij op grond van artikel 7.26 van de Wm getoetst:

- aan de richtlijnen voor het MER²], zoals vastgesteld op 27 september 1994;
- op eventuele onjuistheden³];
- aan de wettelijke regels voor de inhoud van het MER⁴].

De Commissie heeft gedurende haar beoordeling van het MER om nadere toelichting op een aantal punten verzocht. Toelichtingen zijn ondermeer verschaft in een overleg op 19 november 1996. Op 3 december 1996 is het oordeel van de Commissie over het MER besproken met vertegenwoordigers van bevoegd gezag en de initiatiefnemers. De gezamenlijke initiatiefnemers hebben besloten het MER op diverse punten aan te vullen (zie bijlage 1a). Deze informatie is op 4 februari 1997 ontvangen en vervolgens in de beschouwingen betrokken. In de aanbiedingsbrief van de aanvullende informatie wordt de Commissie verzocht voor 24 februari 1997 advies uit te brengen.

In dit advies wordt in hoofdstuk 2 het (hoofd)oordeel over het MER en de aanvullende informatie weergegeven en toegelicht. In hoofdstuk 3 geeft de Commissie opmerkingen over het MER met aanbevelingen voor de besluitvorming en voor nadere uitwerkingen in het stadium van een m.e.r. op uitvoeringsniveau (vergunningen - MER).

Bij de opstelling van haar advies heeft de Commissie rekening gehouden met de via het bevoegd gezag ontvangen adviezen, commentaren en opmerkingen⁵].

1 Zie bijlage 3 voor samenstelling van de werkgroep en verdere projectgegevens.

2 Wm, artikel 7.23, lid 2.

3 Wm, artikel 7.23, lid 2.

4 Wm, artikel 7.10.

5 Zie bijlage 4.

2. OORDEEL OVER HET MER

2.1 Algemeen

In (de samenvatting van) het MER en in het ontwerp-Baggerbergingsplan wordt gesteld, dat alle 10 nader onderzochte locaties in principe geschikt zijn voor het ontwikkelen van een baggerstort ter plaatse.

Naar het oordeel van de Commissie, mede gelet op de resultaten van de inspraak, bevat het MER onvoldoende informatie om te kunnen beoordelen of alle 10 locaties daadwerkelijk in principe geschikt zijn voor het storten van baggerspecie. Om dat te kunnen beoordelen zou het MER eerst aangevuld moeten worden ten aanzien van enkele essentiële tekortkomingen.

Ook om op grond van de voorliggende informatie een voorkeursvolgorde van de geschikte locaties vast te kunnen stellen bevat het MER onvoldoende informatie.

Bij een aantal selectiecriteria is niet van alle relevante basisinformatie uitgegaan, heeft geen nadere toets op geschiktheid plaatsgevonden en is tevens niet inzichtelijk gemaakt hoe de scores zijn afgeleid uit de wel beschikbare informatie. Voor enkele geohydrologische selectiecriteria is sprake van een onjuiste toepassing bij de gehanteerde afweging.

Hoewel het MER duidelijk leesbaar is en overzichtelijk wordt gepresenteerd, bevat het dan ook **onvoldoende** informatie voor een besluitvorming waarbij het milieubelang een volwaardige plaats kan krijgen.

De essentiële tekortkomingen voor de beoordeling van de geschiktheid van de 10 locaties zijn:

- * een onvolledig beeld van de in het geding zijnde cultuurhistorische (inclusief archeologische) waarden;
- * een onvolledig beeld van de in het geding zijnde natuurwaarden bij enkele locaties;
- * het niet beschouwen van de hinder en de gevolgen van ruimtebeslag veroorzaakt door de ontgroning die voor aanleg van een baggerstortplaats benodigd is;
- * de ligging in intrekgebieden van drinkwaterwinningen en de mogelijke beïnvloeding daarvan, met name bij Achterdijk-Zuid.

Om tot een prioriteitsvolgorde van de locaties te kunnen komen, zijn naast de bovengenoemde vier aspecten ook de volgende essentiële tekortkomingen van belang:

- * de kunstmatige verdeling in land-en waterlocaties op basis van de diepteligging van de eerste scheidende laag; beide type storten kunnen mogelijk op alle 10 locaties worden verwezenlijkt;
- * hoe de (mate van) flux bij de vergelijking van land- en waterlocaties is toegepast.

Inhoudelijk voegt de aanvullende informatie ten aanzien van de bovengenoemde tekortkomingen niet of nauwelijks iets toe aan het MER.

Gezien de globale aard van het beoogde besluit op korte termijn (het baggerbergingenplan) adviseert de Commissie van verdere aanvulling van het MER af te zien.

Daarnaast bevat het MER weinig informatie om te kunnen beoordelen in welke mate in de toekomst storten buiten Utrecht van verontreinigde baggerspecie afkomstig uit Utrechtse wateren tot de reële mogelijkheden behoort. Hierdoor blijft het zeer onzeker wanneer in de periode tot 2010, welke stortcapaciteit binnen Utrecht echt nodig dan wel wenselijk is. Daarom is het ook moeilijk om een afweging te maken tussen een of twee grote stortlocaties binnen Utrecht of (meer) kleinere locaties. In feite is in dit verband te weinig informatie beschikbaar om tot een gefundeerd besluit te komen. De Commissie realiseert zich echter, dat het om onzekerheden gaat die niet op korte termijn door aanvullende informatie wezenlijk kunnen worden weggenomen. Wel doet zij enkele suggesties (in hoofdstuk 3) om de onzekerheden te reduceren.

In § 2.2 zal het bovenstaande oordeel nader worden toegelicht. Hoofdstuk 3 bevat aanvullende opmerkingen die nuttig kunnen zijn voor de (verdere) besluitvorming.

2.2 Toelichting

Geschiktheid

Op het selectieproces in vier stappen dat leidt tot locaties/zoekgebieden waarbinnen een baggerstortplaats ontwikkeld kan worden, is methodologisch weinig op aan te merken. Dit selectieproces is overzichtelijk beschreven. Ook de gevolgde multicriteria-analyse (MCA)-methodiek is duidelijk beschreven. De essentiële tekortkomingen zijn veeleer te wijten aan de onvolledigheid en de onjuistheid van de gebruikte basisinformatie die aan de MCA ten grondslag heeft gelegen.

In vooral één inspraakreactie⁶⁾ wordt er op gewezen, dat bij een aantal locaties/zoekgebieden (met name de locaties Schalkwijk, Achterdijk-Zuid, De Natewisch, Oud-Kolland, de Haar-Oost en Ooster Polder) archeologisch en cultuurhistorisch waardevolle terreinen binnen deze locaties /zoekgebieden vallen. Deels gaat het om nieuwe relevante informatie die nog niet in beschouwing is genomen.

Het gaat daarbij gedeeltelijk om elementen die zich in de randzone van de zoekgebieden bevinden en om gebieden met een hoge archeologische verwachtingswaarde. Doordat in het MER de zoekgebieden (nog) niet zodanig begrensd worden dat deze waarden er buiten vallen, ontstaat mogelijk de indruk dat deze elementen niet zullen worden ontzien in een concreet project op uitvoerings-

⁶ Zie reactie 38, zie ook reactie 27 (bijlage 4).

niveau. Datzelfde geldt in ecologische zin gedeeltelijk ook voor de locaties Schalkwijk, Achterdijk-Zuid, De Natewisch en Oud-Kolland.

Hoe de scores op de ecologische criteria (groep C) zijn bepaald, is met de voorliggende informatie moeilijk te beoordelen. Er wordt in het MER niet inzichtelijk gemaakt in welk opzicht kwantitatieve verschillen (oppervlakte en waarde) in (huidige en potentiële) waarde, waardeverlies en nog resterende waarde tussen de locaties zijn gewaardeerd en of daarbij alle relevante informatie is betrokken.

In diverse inspraakreacties⁷⁾ wordt uitgebreid ingegaan op de natuurwaarden, landschappelijke waarden en cultuurhistorische waarden van (centraal gelegen en relatief grote) delen van de locaties De Natewisch en Oud-Kolland. Ook wordt gewezen op het nieuwe bestemmingsplan buitengebied van de gemeente Amerongen van december 1995, dat in augustus 1996 door Gedeputeerde Staten van Utrecht (grotendeels) is goedgekeurd. De locaties Oud-Kolland en De Natewisch liggen in dit buitengebied. De Commissie meent korthedshalve verder te kunnen volstaan met verwijzing naar het gestelde in de inspraak die voor zich zelf spreekt.

Bij de locatie Schalkwijk is sprake van een onvolledige beoordeling van de waarde van het inundatiekanaal (ecologische verbingszone), het fort behorend tot de Hollandse waterlinie en de middeleeuwse toren Vuilkoop⁸⁾ en in dit verband ook de landschappelijke inpasbaarheid van in het bijzonder een landlocatie. Volgens de inspraak⁹⁾ is het fort tevens van betekenis als overwinteringsplaats voor vleermuizen.

Bij de locatie Achterdijk-Zuid is van een onvolledige beoordeling van de natuurwaarden (en cultuurhistorische waarden) sprake. Het gaat wat betreft natuurwaarde met name om de ecologische verbingszone langs de bestaande spoorlijn met aanliggende moerassen en kleiputten en andere natte natuurelementen (Batterij en Groene weg). Er is gedeeltelijk sprake van kwel en kwelafhankelijke vegetaties (zie ook onder § 3.1. invloed op drinkwaterwinnings).

Bij de landschappelijke inpasbaarheid speelt ook een rol of het om een landlocatie (wordt circa 20m hoog) gaat met een groot visueel effect in een open landschap dan wel om een waterlocatie (put). Indien op de in het MER aangegeven landlocaties (De Knoest, Schalkwijk, Achterdijk-Zuid, polder Blokhoven en Zwaanwijck) ook waterlocaties kunnen worden aangelegd, zal dit naar verwachting consequenties hebben voor het aspect landschappelijke inpassing (en voor de prioriteitsvolgorde van de locaties).

Bij de aanleg van een waterlocatie (nieuwe put) dient eerst te worden ontgrond (afdeklaag, zand, klei) en is mogelijk tijdelijke opslag nodig. Dit gaat veelal met veel ruimtebeslag gepaard. De milieugevolgen daarvan komen in het MER in het geheel niet aan de orde (zie richtlijnen pagina 15, vierde alinea). Het is dan

7 Zie ook reacties 8, 22, 26, 28, 36, 38, 43, 44 (bijlage 4).

8 Zie ook reactie 27 (bijlage 4).

9 Zie ook reactie 27 (bijlage 4).

ook onduidelijk of de betreffende hinder (geluid, verkeersontsluiting en dergelijke) en gevolgen van ruimtebeslag op een of andere wijze is meegewogen. (Mogelijk geeft dit ook aanleiding tot bijstelling van de aangegeven rangvolgorde omdat de milieugevolgen van zandwinning relevant zijn bij de scores voor land- versus waterlocaties).

- *De Commissie beveelt aan nader te bezien of een aantal locaties nog wel als geschikte locaties kunnen worden aangemerkt. Dit temeer om de nadelen van "planologische schaduwwerking" (rechtsonzekerheid voor betrokkenen door planologische onzekerheid voor onbepaalde tijd)¹⁰ waar mogelijk te voorkomen.*

Prioriteitsvolgorde

Alle 10 geselecteerde locaties zijn in principe landlocaties. Om deze om te zetten tot baggerstorten, dienen de betreffende locaties eerst (deels) ontgraven te worden. In het MER is een onderscheid gemaakt tussen landlocaties en waterlocaties. Het niet aanwezig zijn van een slecht doorlatende laag op geringe diepte (arbitraire keuze: tot -30m) is in het MER een uitsluitend criterium. Alhoewel de aanwezigheid van zo'n laag zeker gunstig is vanuit de verspreidingsoptiek laat dit onverlet dat in principe op alle 10 locaties zowel droge- als natte deponieën kunnen worden gesitueerd. Door het treffen van IBC-voorzieningen zijn bij landlocaties de emissies naar het grondwater (voor de korte en middellange termijn) tot (vrijwel) nul terug te brengen. Bij waterlocaties, ook als ze zijn gesitueerd in dikke watervoerende pakketten, kunnen de emissies door voorzieningen sterk worden gereduceerd.

Daarnaast blijkt uit de resultaten van recent uitgevoerd onderzoek, dat de emissies vanuit waterlocaties mogelijk aanmerkelijk geringer zijn dan tot voor enkele jaren op grond van niet gevalideerde modelberekeningen werd aangenomen. Verder is er in het MER bij de bepaling van de flux (aspect bodem en grondwater) van uitgegaan, dat er geen IBC-voorzieningen worden getroffen (de in het MER gekozen vergelijkingsbasis). Voor de landlocaties is dit in ieder geval geen reëel uitgangspunt. Vanuit het aspect bodem en grondwater zou het dan ook meer voor de hand hebben gelegen om bij de vergelijking van de 10 geselecteerde zoekgebieden uit te gaan van zowel 10 waterlocaties als 10 landlocaties. Mogelijk zal dat leiden tot een andere voorkeursvolgorde dan nu in het MER tot uiting komt.

De Commissie is uitgegaan van de locaties/zoekgebieden die reeds in eerdere fasen van het onderhavige besluitvormingsproces (startnotitie met resultaten voorselectieproces en vastgestelde richtlijnen) zijn vastgelegd.

- *De Commissie beveelt aan om, voor zover op grond van nadere (milieu-) overwegingen een aantal voorlopig geselecteerde locaties zou afvallen, voor de resterende (maximaal 10) locaties alsnog een prioriteitsvolgorde op te stellen op basis van het realiseren van zowel een waterlocatie (een put) als een landlocatie.*

10 Zie ook reacties 3, 12, 13, 22, 28, 43, 44 (bijlage 4).

Het is onduidelijk waarom in dit MER voor de locatiekeuze is afgezien van een gewogen somming van de locatiegebonden milieu-effecten te zamen met de milieu-effecten van de logistieke inspanning. Het gaat immers bij beide om milieu-effecten.

- *De Commissie beveelt aan het MER te doen aanvullen voor de hiervoor aangegeven (deels) essentiële tekortkomingen en met een MCA na te gaan welke consequenties dat kan hebben voor de onderlinge rangorde (relatieve geschiktheid) van de locaties.*

Het bovenstaande laat overigens onverlet dat de Commissie van mening is, dat de resultaten van een MCA slechts met de nodige terughoudendheid zouden moeten worden gehanteerd, namelijk slechts als hulpmiddel bij een mogelijke nadere inperking van de 10 geselecteerde locaties/zoekgebieden en de discussie daarover.

Overige opmerkingen worden in hoofdstuk 3 vermeld. De Commissie heeft zich in dit hoofdstuk beperkt tot opmerkingen die nuttig kunnen zijn voor de verdere besluitvorming over de locatiekeuze (binnen Utrecht) en een komend inrichtings-m.e.r.

3. OVERIGE OPMERKINGEN OVER HET MER

3.1 Ten behoeve van de besluitvorming

Ernst en omvang van het baggerstortprobleem binnen Utrecht (locale zelfvoorziening)

Het MER bevat weinig (concrete) informatie om de omvang van het stortprobleem gezien in de tijd te kunnen beoordelen. Het blijft onduidelijk wanneer nu welke stortcapaciteit binnen Utrecht echt nodig of gewenst is. Dit komt vooral omdat onduidelijk blijft in welke mate storten van verontreinigde baggerspecie afkomstig uit Utrechtse wateren buiten het grondgebied van de provincie in de toekomst tot de reële mogelijkheden behoort.

Deze onzekerheden^{11]} kunnen mogelijk worden gereduceerd door nader onderzoek naar de bereidheid tot storten binnen de provincie Utrecht van de probleembezitters (met name de waterschappen en Rijkswaterstaat). Daarbij moet zo duidelijk mogelijk de vraag beantwoord worden waar dat van afhangt.

Ook kan helpen een overzicht te maken van de acceptatievoorwaarden, (mogelijke) herkomstgebieden, en transportkosten naar en storttarieven van bestaande (zoals de Slufter op de Maasvlakte)^{12]} en in ontwikkeling zijnde baggerstorten (zoals ondermeer in het Ketelmeer), alsmede de ontwikkelingen die

11 Zie ook reactie 41 (bijlage 4).

12 Zie ook reactie 41 (bijlage 4).

daarin redelijkerwijs zijn te voorzien. Hierbij dient aandacht te worden besteed aan de acceptatie bij normale omstandigheden en bij bijzondere (urgente) omstandigheden ten aanzien van enerzijds onderhoudsbaggerspecie en anderzijds saneringsspecie en aan de (eventueel) daarbij behorende uitrustingsverplichtingen.

Aldus zal ook meer duidelijkheid ontstaan over de omvang van het probleem: hoe groot een stortlocatie in de provincie Utrecht nog zou moeten worden. Wellicht komen daarmee kleinere locaties die in het selectieproces waren afgevallen weer in beeld. In de inspraak wordt in dit verband onder andere de vraag gesteld waarom de locatie Put van Weber (Nedereindsche plas)^{13]} niet mogelijk is. Ook zijn tijdens de hoorzittingen^{14]}, de locatie 't Klooster^{15]}, de zandput "Blauwe Bol" en de locatie Krachtwijk naar voren gebracht en de eventueel toekomstige zandwinput Den Oord bij Wijk bij Duurstede (zie ook richtlijnen pagina 11).

Een ander aandachtspunt is in hoeverre tijdelijke depots^{16]} nodig zouden zijn indien de regionale zelfvoorziening wordt losgelaten en waar deze zouden kunnen worden gesitueerd.

- *De Commissie beveelt aan deze onzekerheden waar mogelijk te reduceren en te motiveren waarom in de inspraak genoemde locaties al dan niet in aanmerking komen.*

Invloed op drinkwaterwinningen

In de inspraak^{17]} wordt benadrukt dat een aantal potentiële baggerstortlocaties mogelijk bedreigend is voor het intrekgebied (zie ook richtlijnen pagina's 11 en 20) van pompstations voor drinkwaterwinning. Er is daarbij geen sprake van directe beïnvloeding van (grond)waterwinbeschermingsgebieden (25 jaarszone). In het bijzonder wordt genoemd de beïnvloeding van de te realiseren winning van oeverfiltraat in de Steenwaard door de locatie Achterdijk-Zuid. Ook de eventuele invloed op het waterwinstation ir. Cornelis Biemond (te Nieuwegein), waar oppervlaktewater wordt ingelaten, komt aan de orde. Daarnaast is er sprake van een diepe grondwaterwinning onder een ondoorlatende laag.

Op grond van de haar beschikbare informatie kan de Commissie niet goed beoordelen of de betreffende intrekgebieden zodanig in het geding zijn dat daardoor (in het huidige stadium van de locatiekeuze) de rangorde van de prioriteitsstelling van de locaties kan worden beïnvloed.

13 Zie ook reacties 14, 27, 44 (bijlage 4).

14 Zie ook reacties 43, 44 (bijlage 4).

15 Zie ook reactie 44 (bijlage 4).

16 Zie ook reactie 13 (bijlage 4).

17 Zie ook reacties 2, 17 (bijlage 4).

- *De Commissie beveelt aan nader te onderzoeken of in dit stadium meer duidelijkheid gewenst is over de potentiële beïnvloeding van (intrekgebieden van) drinkwaterwinningen. In een MER op uitvoeringsniveau zullen deze effecten in elk geval nader moeten worden uitgewerkt.*

De kwaliteit van de samenvatting van het MER

De samenvatting is vrijwel uitsluitend concluderend en schetst daarnaast slechts de gevolgde aanpak. Nader inzicht in te verwachten locatiegebonden milieu-effecten en de verschillen daarin per locatie ontbreekt geheel. Daardoor is de samenvatting niet of nauwelijks zelfstandig leesbaar.

- *De Commissie beveelt aan in het geval het MER aangevuld wordt tevens de bruikbaarheid en begrijpelijkheid van de samenvatting te verbeteren.*

Verduidelijking procedure locatiebesluit

In het MER, (zie § 3.3.2), het ontwerp-baggerbergingsplan en in de verslagen van de hoorzittingen¹⁸⁾ komt de verdere procedure aan de orde¹⁹⁾. Daarbij is mogelijk van tegenstrijdige informatie sprake.

- *De Commissie beveelt aan de verdere procedure zodanig te verduidelijken dat de status van het locatiebesluit duidelijk wordt. Ook dient te worden verduidelijkt welke informatie daarvoor benodigd is en hoe die informatie zich verhoudt tot de informatie benodigd voor de diverse fasen van een vergunningprocedure waarvoor een MER wordt opgesteld, zoals bijvoorbeeld: startnotitie, indiening MER, indiening vergunningaanvraag, (ontwerp-) beschikkingen.*

De multicriteria-analyse

Hoe de gewichten-toedeling tot stand is gekomen is niet duidelijk. Met name ontbreekt een duidelijk inzicht in de toegekende gewichten aan enerzijds de tijdelijke milieu-effecten tijdens aanleg en gebruik van een baggerstort (hinder en verstoring) en de permanente milieu-effecten (fluxen, verspreiding naar grondwater, visuele aspecten). Wel is een gevoeligheidsanalyse toegepast op de gewichten. Deze gevoeligheidsanalyse is goed gedaan. Er ontbreekt echter een gevoeligheidsanalyse op veranderingen in de scores. Veel scores zijn slechts kwalitatief bepaald. Dit ook waar een kwantitatieve benadering zoals bij flux in relatie tot stijghoogteverschillen mogelijk en wenselijk is. Omdat de achterliggende (veelal globale) informatie vaak een (relatief) grote onzekerheid vertoont, had nader inzicht niet mogen ontbreken in de gevoeligheid van de scores.

- *De Commissie beveelt aan de gewichten-toedeling beter te beargumenteren en een gevoeligheidsanalyse op veranderingen in de scores te overwegen.*

18 Zie ook reactie 43, 44 (bijlage 4).

19 Zie ook reactie 25 (bijlage 4).

De beleidsalternatieven

Naast de onderlinge rangordebepaling van de 10 locaties/zoekgebieden zijn in het MER tevens drie beleidsalternatieven en het MMA uitgewerkt, dit met een aantal varianten.

De Commissie mist een duidelijke beschrijving van de gevolgde systematiek bij de keuze van de locatie-bouwstenen die voor de samenstelling van de beleidsalternatieven 1 en 2 zijn gebruikt.

3.2 Ten behoeve van MER op uitvoeringsniveau

In het vorige hoofdstuk is reeds opgemerkt, dat de milieugevolgen van ontgroning (deklaag, zandwinning), in het bijzonder bij te ontgraven putten, in het MER niet aan de orde komen. Deze milieu-gevolgen dienen met name ook in een MER op uitvoerings-niveau voor een te ontwikkelen baggerstort binnen de provincie nader te worden uitgewerkt. Hetzelfde geldt voor:

- de mogelijkheden van zandscheiding;
- voorkeur voor vervoer per schip ten opzichte van per as uit milieu-oogpunt.

De mogelijkheden van zandscheiding

Volgens de huidige stand der techniek is scheiden van zandige baggerspecie de enige operationele methode waarmee de landelijke doelstelling kan worden nagestreefd om in het jaar 2000 20% van de baggerspecie van klasse 2, 3 en 4 te verwerken en her te gebruiken dan wel nuttig toe te passen²⁰. Naast hydrocyclonage biedt scheiding op grote schaal in een sedimentatiebekken (horizontaal spuiten) veel perspectieven. Bij het sedimentatiebekken wordt met name gedacht aan de praktijkproeven bij de Slufterdam op de Maasvlakte. Zo'n sedimentatiebekken vergt een groot ruimtebeslag.

- *De Commissie beveelt aan in een MER op vergunningenniveau te (laten) bezien of op de betreffende baggerspeciestortplaats zandscheiding kan plaatsvinden voor daarvoor in aanmerking komende partijen baggerspecie.*

Voorkeur voor vervoer per schip ten opzichte van per as

Uit het MER (zie basisrapport 4) volgt dat de emissies naar de lucht voor transport per schip duidelijk geringer zijn dan per as. Ditzelfde geldt voor het energieverbruik bij het transport. Alle 10 potentiële stortlocaties zijn per schip in combinatie met een meer of minder lange persleiding over water te ontsluiten.

- *De Commissie beveelt aan in het MER op uitvoeringsniveau te laten uitwerken hoe de mate van aanvoer over water kan worden bevorderd.*

20 Zie ook reactie 26 (bijlage 4).

Tenslotte de volgende opmerkingen:

- In basisrapport 2 op pagina 11 wordt gesteld, dat: "*Ligt de scheidende laag minder dan 20 meter beneden maaiveld, dan kan de scheidende laag tot een resterende dikte van 5 meter worden afgegraven*". De Commissie is door de initiatiefnemers van deze (eerste fase-) MER medegedeeld, dat gedeeltelijke ontgraving van een slecht doorlatende laag geenszins in de bedoeling ligt.
- Omdat kosten niet de kern van MER uitmaken, beperkt de Commissie zich in dit verband tot de volgende opmerking. Het is onduidelijk waarom bij een nadere locatiekeuze uit een oogpunt van doelmatigheid ("milieurendement") de kosten²¹] niet in de beschouwing zouden mogen worden betrokken. Voor de rangordebepaling zouden dan wel de kosten van iedere locatie ontwikkeld als waterlocatie respectievelijk als landlocatie moeten worden bepaald en beschouwd.
- In een inspraakreactie²²] wordt gewezen op (aard)gastransportleidingen bij de locatie Zevenhuizen en bij de locatie De Haar-Oost. In een MER op uitvoeringsniveau zullen deze leidingen nadere aandacht behoeven.

21 Zie ook reactie 44 (bijlage 4).

22 Zie ook reactie 30 (bijlage 4).

BIJLAGEN

bij het toetsingsadvies over het
milieu-effectrapport
Baggerberging Utrecht

(bijlagen 1 t/m 4)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 17 september 1996 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

PROVINCIE UTRECHT

Dienst water en milieu

Pythagoraslaan 101 Rabobank Utrecht
Postbus 60300 rek.nr. 29.46.11.182
3508 TH Utrecht Giront. Rabobank 254134
Telefoon 030-2583111
Fax 030-2622664

Aan de commissie voor de milieu-effectrapportage
T.a.v. de heer ir. P. van Duursen
Postbus 2345
3500 GH Utrecht

Commissie voor de milieu-effectrapportage	
gekomen : 18 SEP. 1996	
nummer : I 1416-96	
classificatie : 579-57 km 45	
kopie naar : S/T/B/C/P/w/B/L	
Afdeling	Waterstaat
Referentie	J.T. van der Werf
Doorkiesnr.	(030)2583298
Dienstfax	(030)2583451
Onderwerp	Advies MER Baggerberging Utrecht

Datum 17 september 1996
Nummer 96440863
Uw brief van
Uw nummer
Bijlage diverse

Geachte heer Van Duursen,

Het milieu-effectrapport m.b.t. de baggerberging in Utrecht is door ons getoetst en voldoet ons inziens aan de in september 1994 vastgestelde richtlijnen. In de oorspronkelijke opzet is uitgegaan van 3 fasen in het milieu-effectonderzoek. In januari 1995 zijn wij echter akkoord gegaan met het voorstel van het onderzoeksbureau om volledig milieu-effectonderzoek uit te voeren dat de onderbouwing levert voor een definitieve locatiekeuze. In het voorliggende locatiekeuze-MER is daarom zoveel aandacht geschonken aan inrichtingselementen dat, ons inziens, een goede vergelijking van de locaties is gewaarborgd. Het MER Baggerberging Utrecht en het bijbehorende Baggerbergingsplan zijn vervolgens door de statencommissie water en milieu inspraakrijp verklaard.

Voor ons is nu het moment aangebroken het MER Baggerberging alsmede het bijbehorende Baggerbergingsplan om advies voor te leggen aan uw Commissie voor de milieu-effectrapportage.

Voor uw informatie treft u hieronder een kort overzicht van de verdere procedure en tijdsplanning aan.

30/9 tot 28/10 : inspraak;
16/10 en 17/10 : inspraakavonden in respectievelijk Amersfoort en Houten (voor exacte locatie zie bijgevoegde tekst van de bekendmaking);
week 48 : advies van de commissie-mer gereed;
16/12 : inhoudelijke behandeling MER, Baggerbergingsplan en inspraakreacties in GS;
16/1/1997 : inhoudelijke behandeling in statencommissie;
feb/maart : inhoudelijke behandeling en vaststellen door PS.

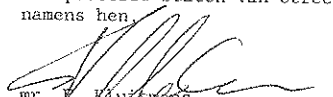
Zoals uit de tijdsplanning blijkt, hopen wij in week 48 het advies van de commissie voor de mer te ontvangen.

Bijgaand treft u de volgende stukken in 8-voud aan:

- * Ontwerp-Baggerbergingsplan provincie Utrecht;
- * MRR Baggerberging Utrecht:
 - Samenvatting
 - Hoofdrapport
 - Basisrapport 1 Aanbodscenario's
 - Basisrapport 2 Beschrijving en vergelijking potentiële locaties
 - Basisrapport 3 Milieu-effecten voor bodem en grondwater
 - Basisrapport 4 Logistieke studie;
- * Brochure "We hebben een probleem onder ons en dat willen we goed oplossen"

De brochure is speciaal ten behoeve van de inspraak vervaardigd en wordt verstrekt aan een ieder die op enigerlei wijze kenbaar maakt geïnteresseerd te zijn in de baggerproblematiek.

Gedeputeerde staten van Utrecht,
namens hen

mr. J. Kuizemans,
hoofd bureau waterhuishouding

BIJLAGE 1a

Brief van het bevoegd gezag d.d. 9 december 1996 over aanhouden advies tot aanvullende informatie op het MER

PROVINCIE UTRECHT

Dienst water en milieu

Pythagoraslaan 101 Rabobank Utrecht
Postbus 80300 rek.nr. 39.45.11.182
3508 TH Utrecht Giro nr. Rabobank 254134
Telefoon 030-2589111
Fax 030-2522564

Aan de Commissie voor de MER
T.a.v. dhr. ir. P. van Duursen
Postbus 2345
3500 GH Utrecht

	Commissie voor de milieu-effectrapportage
ingekomen :	11 DEC. 1996
nummer :	1824-96
dossier :	579-86
kopie naar :	Sf/Ss/Pres/loib/ : bli

Datum 9 december 1996
Nummer 96441266
Uw brief van 28-11-1996
Uw nummer U96/Sf/bh/579ts-ab
Bijlage -

Afdeling Waterstaat
Referentie J.T. v.d. Werf
Doorkiesnr. (030)2583298
Dienstfax (030)2583451
Onderwerp aanhouden advies MER
Baggerberging Utrecht

Geachte heer Van Duursen,

Naar aanleiding van het informele overleg tussen de commissie en de initiatiefnemers over het concept-advies van uw commissie m.b.t. het MER Baggerberging Utrecht hebben de initiatiefnemers besloten het MER op diverse punten aan te vullen.

Wij verzoeken u het definitieve advies van uw commissie aan te houden totdat u de door de initiatiefnemers opgestelde aanvullingen in uw beoordeling van het MER kunt betrekken.

Nadere informatie over de tijdsplanning ontvangt u zo spoedig mogelijk na het eerste overleg tussen de initiatiefnemers dat plaatsvindt op 17 december a.s..

Hoogachtend,
gedeputeerde staten van Utrecht,
namens hen

Mr. P. Kluitmans

BIJLAGE 2

Kennisgeving van de toetsingsprocedure in Staatscourant nr. 186
d.d. 26 september 1996

PROVINCIE UTRECHT

Kennisgeving

ONTWERP-BAGGERBERGINGSPLAN PROVINCIE UTRECHT

Gedeputeerde staten van Utrecht hebben een principe-besluit genomen over de mogelijkheden voor baggerberging in de provincie Utrecht. Dit besluit is mede gebaseerd op de uitkomsten van het locatiekeuze milieu-effectonderzoek ten behoeve van baggerberging. Het beleidsvoornemen is verwoord in het Baggerbergingsplan.

Wat houdt het plan in?

In het baggerbergingsplan wordt aangegeven op welke locaties in de provincie Utrecht een baggerstortplaats in principe mogelijk is. Een definitieve locatiekeuze vindt plaats als voor één van de in het plan genoemde locaties een aanvraag is ingediend (en deze is goedgekeurd).

Het MER is de uitkomst van een uitgebreid onderzoek naar de mogelijkheden en de milieu-effecten van grootschalige baggerberging in de provincie Utrecht. Uit het onderzoek zijn tien locaties in de provincie naar voren gekomen die alle in principe geschikt zijn voor het bergen van maximaal 5 mln. m³ bagger.

Inspraak

Inspraak is mogelijk op zowel het Baggerbergingsplan als op het milieu-effectrapport. De inspraaktermijn is van 30 september tot 26 oktober.

Uw schriftelijke reactie moet u, voor 28 oktober, richten aan Gedeputeerde staten van Utrecht, Postbus 80300, 3500 TH Utrecht. Een mondelinge reactie is mogelijk tijdens de inspraakavonden. Alle reacties worden meegewogen bij het opstellen van het definitieve baggerbergingsplan voor de provincie Utrecht dat in maart 1997 aan Provinciale staten ter vaststelling zal worden voorgelegd.

Waar kunt u het baggerbergingsplan en het MER inzien?

Beide liggen gedurende de inspraakperiode ter inzage:
- in alle gemeentehuizen in de provincie Utrecht;
- in het informatiepunt van de provincie, Pythagoraslaan 101 te Utrecht, tel. (030)2582582.

Inspraakavonden

Op 16 oktober vindt een inspraakavond plaats in café-restaurant De Faam, Hamseweg 9 te Hoogland (gemeente Amerfoort). Op 17 oktober vindt een inspraakavond plaats in café-restaurant De Engel, Burg, Wallerweg 2 te Houten. De avonden beginnen om 19.30 uur. De zalen zijn open vanaf 19.00 uur. De provincie zal dan een toelichting geven op het milieu-effectrapport en op het voorgestelde beleid voor de baggerberging. Ook is het mogelijk om vragen te stellen en uw reactie te geven op het beleidsvoornemen.

Nadere informatie

Nader informatie over het onderwerp baggerberging wordt gegeven in de brochure "We hebben een probleem onder ons en dat willen we goed oplossen" Deze brochure is gratis op te vragen bij de provincie op telefoonnummer (030)2582228. Verder is de brochure tijdens de inspraakperiode te verkrijgen op alle gemeentehuizen in de provincie.

Als u vragen hebt over het ontwerp-baggerbergingsplan kunt u tijdens kantooruren bellen met de provincie, tel. 030-2583453. Tot slot delen wij u mede dat meerdere exemplaren van het ontwerpplan en het MER tegen vergoeding verkrijgbaar zijn bij het bureau verzending van de provincie Utrecht (telefoon 030-2582228).

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: Dienst Water en Milieu van de provincie Utrecht, Rijkswaterstaat directie Utrecht en Stichtse Waterschapsbond

Bevoegd gezag: Gedeputeerde Staten van Utrecht

Besluit: vaststelling Baggerbergingsplan provincie Utrecht 1997 - 2001

Categorie Besluit m.e.r.: 18.1

Activiteit: Het betreft de onderbouwing aan een plan voor de berging van baggerspecie die vrijkomt in de periode tot 2010 in de provincie Utrecht. Het gaat vooral om het vinden van een of meer geschikte locaties voor het storten van baggerspecie.

Procedurele gegevens:

kennisgeving startnotitie: 10 december 1993

richtlijnenadvies uitgebracht: 25 februari 1994

richtlijnen vastgesteld op: 27 september 1994

kennisgeving MER: 26 september 1996

toetsingsadvies uitgebracht: 13 februari 1997

Bijzonderheden: Het gaat om een m.e.r. in fasen. Een onderzoek dat voorafging aan de m.e.r.-procedure heeft geleid tot een inperking van het aantal potentieel geschikte stortlocaties/zoekgebieden op land of in nieuwe of bestaande putten. Het is de bedoeling tot een nadere keuze van geschikte locaties te komen. In een volgende fase zal een MER op uitvoeringsniveau (inrichting) worden opgesteld.

Naar het oordeel van de Commissie bevat het MER onvoldoende informatie om te kunnen beoordelen of alle 10 nader onderzochte locaties daadwerkelijk in principe geschikt zijn voor het storten van baggerspecie.

Dit komt omdat bij een aantal selectiecriteria niet van alle relevante basisinformatie is uitgegaan, geen nadere toets op geschiktheid heeft plaatsgevonden en tevens niet inzichtelijk is gemaakt hoe de scores zijn afgeleid uit de wel beschikbare informatie. Voor enkele geohydrologische selectiecriteria is sprake van een onjuiste toepassing bij de gehanteerde afweging.

Ook om op grond van de voorliggende informatie een voorkeursvolgorde van de geschikte locaties vast te kunnen stellen, bevat het MER onvoldoende informatie. Besluitvorming tot vaststelling van een prioriteitsvolgorde wordt overigens niet meer beoogd door bevoegd gezag.

Aanvullend op het MER is nadere informatie verstrekt. Inhoudelijk voegt deze aanvullende informatie niet of nauwelijks iets toe aan het MER.

Gezien de globale aard van het beoogde besluit op korte termijn (het baggerbergingsplan) heeft de Commissie dan ook geadviseerd van verdere aanvulling van het MER af te zien. De Commissie adviseert verder de resultaten van de voorliggende m.e.r.-fase en de opmerkingen uit het toetsingsadvies weer te betrekken bij een te zijner tijd (met m.e.r.) te nemen locatiebesluit, alsmede bij m.e.r. voor een concreet initiatief op uitvoeringsniveau.

Samenstelling van de werkgroep:

ir. P. van Duursen (voorzitter)
ir. W. van Duijvenbooden
mr. L. Hartholt
drs. M. van Herwijnen (toetsing)
drs. T.H.H. Houben (vooroverleg)
ir. A. Struijk
drs.ing. P.H. Veen

Secretaris van de werkgroep: ir. R.I. Seijffers

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	961022	N. den Uyl	Bunschoten	961031
2.	961024	N.V. Waterleidingbedrijf Midden-Nederland	Utrecht	961031
3.	961024	Burgemeester en wethouders van Bunschoten	Bunschoten	961031
4.	961024	SRK Rechtsbijstand, namens S. Avezaat, Amerongen	Zoetermeer	961031
5.	961023	J. v.d. Burgwal	Hoogland/ Amersfoort	961031
6.	961021	J.H. v.d. Burgwal	Bunschoten	961031
7.	961023	10 gelijkkluidende inspraakreacties	Bunschoten	961031
8.	961024	M. Groothuis en M.J. Vernooij	Amerongen en Wijk bij Duurstede	961031
9.	961025	Dagelijks bestuur Plassenschap Loosdrecht	Utrecht	961031
10.	9610..	Hengelsportvereniging "Club der Honderd"	Zeist	961031
11.	961023	Gedeputeerde Staten van Flevoland	Lelystad	961031
12.	961023	Burgemeester en wethouders van Houten	Houten	961031
13.	961014	Burgemeester en wethouders van Loenen	Loenen aan de Vecht	961031
14.	961020	De IJsselsteinse Stichting Mens en Milieu	IJsselstein	961031
15.	961001	Stichtse Milieufederatie	Utrecht	961031
16.	961011	Hoogheemraadschap Amstel en Vecht	Amstelveen	961031
17.	961021	N.V. Watertransportmaatschappij Rijn-Kennemerland WRK	Nieuwegein	961031
18.	961024	S. Huijgen	Bunschoten	961031

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cic. m.e.r.
19.	961021	J.J. Baak	Amerongen	961031
20.	961023	LTO afdeling Eemland-Oost	Amersfoort	961031
21.	961025	A. ter Beek	Bunschoten	961031
22.	961018	Burgemeester en wethouders van Wijk bij Duurstede	Wijk bij Duur- ste	961031
23.	961024	Gewestelijke Land- en Tuinbouw Organisatie	De Bilt	961031
24.	961025	Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek	Amersfoort	961031
25.	961024	Smink Afvalverwerking B.V.	Amersfoort	961031
26.	961025	Stichtse Milieufederatie	Utrecht	961031
27.	961027	W. Bleuten	Schalkwijk	961031
28.	961022	Burgemeester en wethouders van Amerongen	Amerongen	961031
29.	961028	Burgemeester en wethouders van Zeist	Zeist	961031
30.	961028	N.V. Nederlandse Gasunie	Groningen	961031
31.	961025	P. en M. van Rooijen	Schalkwijk	961031
32.	9610..	F.H. Bos	Schalkwijk	961031
33.	961026	Amerongen Intact	Amerongen	961031
34.	961024	Recreatieschap Stichtse Groenlanden	Utrecht	961031
35.	961026	Actiecomité Behoud Arkemheense polder	Bunschoten	961101
36.	961025	Vereniging Natuurmonumenten	's-Graveland	961101
37.	961025	Hoogheemraadschap Amstel en Vecht	Amstelveen	961101
38.	961104	Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek	Amersfoort	961114
39.	961023	Bunschoten	961114
40.	9610..	M. van Gulik	Bunschoten	961114
41.	961029	Gedeputeerde Staten van Noord- Holland	Haarlem	961114

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
42.	961028	LTO afdeling Cothen/Wijk bij Duurstede	Langbroek	961114
43.	961016	Verslag van de inspraakavond	Hoogland	961122
44.	961017	Verslag van de inspraakavond	Houten	961122